

СПІВРОБІТНИЦТВО РЕГІОНІВ В ПИТАННЯХ РОЗБУДОВИ ІНФРАСТРУКТУРИ

Система конституційно-правових засад місцевого самоврядування покликана забезпечити функціонування дієздатного, ефективного місцевого самоврядування, що є окремою формою народовладдя та, водночас, інструментом задоволення потреб населення України через створення необхідних умов для надання йому належного рівня громадських послуг.

У науковій літературі України неодноразово наголошувалося, що „політика місцевого і регіонального розвитку має базуватися на загальноєвропейських стандартах і засадах: децентралізації державного управління, деконцентрації владних повноважень, партнерства і кооперації зусиль місцевих органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, концентрації і раціонального використання ресурсного забезпечення, субсидіарності щодо надання державних і громадських послуг населенню” [1, с. 27].

Поряд із цим, „завдання інституалізації в Україні аналогічних до європейських самоврядних практик на рівні громад, районів та областей не може обмежитися лише реформою децентралізації влади...Підвищення відповідальності громад, розширення сфери їхнього впливу на управлінські рішення з питань розвитку закономірно активізуватимуть суспільний запит на продовження та поглиблення реформ місцевого самоврядування” [2, с. 3]. Більше того, „державна політика щодо децентралізації повинна бути доповнена розробкою та прийняттям Концепції реінтеграції України, що включатиме в себе такі елементи, зокрема: запровадження системи управління просторовим розвитком та управління на макрорегіональному рівні; створення та запровадження моделі міжрегіональної співпраці та кооперації областей України в межах нових функціональних регіонів; подолання регіональної самозамкненості та формування єдиного економічного простору; розвиток регіональної інфраструктури життєзабезпечення та міжрегіональних економічних кластерів; формування єдиного інформаційного та соціокультурного простору, мережі кластерів культурних індустрій та креативної економіки” [2, с. 42].

З урахуванням викладеного вище актуальним є питання співробітництва органів місцевого самоврядування, регіональних органів влади в питаннях розбудови інфраструктури і формування інфраструктурного забезпечення регіонів (мікрорегіонів).

У контексті цього, зазначимо, що категорія „регіон” у широкому розумінні вживається для розмежування території країни за різними ознаками, наприклад географічними, адміністративно-територіальними, етнічними. З позиції територіального підходу розрізняють такі рівні поняття „регіон”: мега-, мезо-, мета-, макро-, мікро- та міні регіони. Загалом, окреслення контурів поняття „регіон” залежить від вибору тих критеріїв, які будуть його описувати (у географічному, економічному, соціальному, історико-культурному вимірі).

Опираючись на вищенаведене, і виходячи з того, що окремі територіальні одиниці (приміром, районного рівня) чітко визначені кордонами нижчого регіонального рівня, первинними економічними регіонами, за подальшого подрібнення якого ці ознаки втрачаються; виступають відносно цілісними відтворювальними соціально-еколого-економічними системами, які виділяються своїм економіко-географічним положенням, комплексом природних, матеріальних, трудових і фінансових ресурсів, характеризуються певним рівнем розвитку, будемо розглядати ці територіальні одиниці в якості мікрорегіонів. Такі територіальні одиниці виступають об'єктами управління в системі місцевого самоврядування.

Виходячи з особливостей і характеристик інфраструктури, під інфраструктурним забезпеченням регіонів (мікрорегіонів) будемо розуміти створені умови для співпраці між цими регіонами через розвиток галузей обслуговуючого характеру, які забезпечують господарську єдність територій, підвищення рівня їх економічної діяльності, високий рівень розвитку бізнесу і конкуренції, а також безперебійне функціонування взаємозв'язків між об'єктами і суб'єктами муніципального і регіонального співробітництва.

Складовими елементами інфраструктурного забезпечення регіонів (мікрорегіонів) повинні стати: виробнича, ринкова, транспортна, рекреаційна, інформаційна, соціально-духовна та соціально-побутова інфраструктури.

До критеріїв спільного розвитку складових елементів інфраструктурного забезпечення регіонів (мікрорегіонів) доцільно віднести: наявність спільних капіталовкладень у розвиток об'єктів

інфраструктури, реалізація спільних проектів щодо розвитку інфраструктури регіонів, нарощення коопераційних зв'язків і формування міжрегіональних кластерів, інтенсифікація інтеграційних зв'язків шляхом формування логістичних систем. Критеріями однотипного розвитку складових елементів інфраструктурного забезпечення регіонів (мікрорегіонів) доцільно вважати: безпеку регіонів (мікрорегіонів) і їх конкурентоспроможність, забезпечення соціальних гарантій розвитку конкретної території, здатність вирішити проблему власними силами без залучення сторонньої допомоги, неможливість зберігання і транспортування продуктів праці інфраструктурної діяльності регіонів (мікрорегіонів).

Отже, розбудова інфраструктури і формування інфраструктурного забезпечення регіонів (мікрорегіонів) потребує використання інструментів впорядкування і управління розвитком інфраструктури. Виникає необхідність у створенні координаційного органу, який разом з регіональними органами управління і органами місцевого самоврядування візьме на себе повноваження та відповідальність щодо розвитку інфраструктури. Таким структурним елементом може бути логістичний центр інфраструктурного забезпечення регіонів (мікрорегіонів). Розподіл між підсистемами логістичної системи інфраструктурного забезпечення регіонів (мікрорегіонів) щодо побудови логістичних ланцюгів і формування типів логістичних систем зумовлений специфікою їх роботи. Виробнича, ринкова, рекреаційна, соціально-побутова і соціально-духовна підсистеми утворюють суцільні логістичні ланцюги, оскільки тут може бути виконання всіх логістичних функцій: постачання, виробництво і розподіл. Транспортні й інформаційні підсистеми утворюють синхронні і перервні логістичні ланцюги, оскільки їх основним призначенням є обслуговування попередніх підсистем. Логістичний центр виступатиме вузлом перетину та розподілення інфраструктурних послуг регіонів (мікрорегіонів) в системі логістичного ланцюга, функціонування якого повинно бути спрямоване на оптимізацію розвитку логістичної системи інфраструктурного забезпечення регіонів (мікрорегіонів).

Література

1. Петренко О. С. Формування інтегрованого інституту публічної служби як напрямку розвитку системи публічного управління в Україні / О. С. Петренко // Теорія та практика державної служби: напрями

модернізації [Текст] : матер. наук.-практ. конф. (11 – 12 листопада 2011 р., м. Дніпропетровськ) / за заг. ред. С. М. Серьогіна. — Дніпропетровськ : ДРІДУ НАДУ, 2011. — 149с.

2. Децентралізація влади та реформа місцевого самоврядування в Україні [Електронний ресурс] Режим доступу: file:///C:/Documents%20and%20Settings/Пользователь/Рабочий%20стол/DDecentral-15-1.pdf

Інна ТИНСЬКА

Тернопільський національний економічний університет, Україна

ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО ЯК СИСТЕМОУТВОРЮЮЧИЙ ФАКТОР РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

Сучасний період розвитку регіонів України потребує детального обґрунтування системоутворюючого значення державного підприємництва, опираючись на яке, держава зможе реалізовувати свої функції "на місцях". Досвід минулих років та динамізм перебігу економічних процесів в ХХІ ст. засвідчили неефективність державної регіональної політики (в т.ч. через недоліки підприємницької практики держави, панування ідеології державного патерналізму та довготривалість реформи відносин власності), яка, незважаючи на масштабні реформації, не змогла вирішити проблему регіональної напруженості, в результаті чого збереглася центропериферійна структура економіки.

Поширеною є думка щодо трактування державного підприємництва як системного інструмента з управління національною економікою на макrorівні, що засвідчує поверхневе бачення його суті та соціально-економічної призначення. Визначальний вплив держави у якості суб'єкта економічної діяльності на вирішення питань регіонального походження засвідчує низка аргументів. Насамперед, конкретне державне підприємство має цільове, функціональне та об'єктне навантаження, а тому, певною мірою, відображає специфіку свого місця базування. Більше того, воно сприяє підвищенню конкурентоздатності територій шляхом залучення необхідного обсягу державних/приватних/іноземних інвестицій. Державне підприємство, задаючи темп економічного зростання, забезпечує населення робочими місцями та, дотично, визначає якість життя, тобто має виражене соціально-економічне